

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра фундаментальної та прикладної геології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету
геології, географії, рекреації і
туризму

Катерина КРАВЧЕНКО

28 серпня 2025
0__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Регіональна геологія України

рівень вищої освіти другий (магістерський)
галузь знань Е. Природничі науки, математика та статистика
спеціальність Е4. Науки про Землю
освітня програма Геологія
спеціалізація
вид дисципліни обов'язкова
факультет геології, географії, рекреації і туризму

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

“27” серпня 2025 року, протокол № 12

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Соколов В.А., к. техн. наук, доцент кафедри фундаментальної і прикладної геології

Програму схвалено на засіданні кафедри фундаментальної та прикладної геології

Протокол від “26” серпня 2024 року № 14

В.о. завідувача кафедри фундаментальної та прикладної геології

Олена Хріпко
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Геологія»

Гарант освітньо-професійної програми «Геологія»

Андрій МАТВЄЄВ
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол від “27” серпня 2025 року № 7

Голова науково-методичної комісії факультету геології, географії, рекреації і туризму

Юлія ПРАСУЛ
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Регіональна геологія України” складена відповідно до освітньо-професійної програми «Геологія» підготовки магістрів за спеціальністю Е4. Науки про Землю.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – ознайомлення з геологічною будовою України.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів знань про основні риси геологічної будови України та її корисні копалини та закономірності їх розміщення, та формування наступних загальних та фахових компетентностей:

1.3. Загальна кількість кредитів - 6

1.4. Загальна кількість годин - 180

1.5. Характеристика навчальної дисципліни		
<u>обов'язкова</u>		
Денна форма навчання		Заочна форма навчання
Рік підготовки		
1-й		
Семестр		
1-й	2-й	
Лекції		
10 год.	8 год	
Практичні, семінарські заняття		
10 год.	16 год	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота		
70 год.	66 год	
Індивідуальні завдання		
- год.		

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

- СК3. Розуміння планети як єдиної системи, найважливіших проблем її будови та розвитку.

- СК9. Вміння проектувати виробничі та наукові геологічні дослідження, складати їх кошториси.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

- ПР09. Розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту, геопланування, здійснювати моніторинг регіонального розвитку, складати плани та програми.

- ПР12. Ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти в складі геосфер, їхні властивості, явища та процеси, їм притаманні.

1.8. Пререквізити: вступний іспит в магістратуру

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Вступ. Геологічне районування України.

Розділ 1. Український кристалічний щит

Тема 1. Північно-Західний блок

Тема 2. Дністровсько-Бузький блок

Тема 3. Росинсько-Тикічський блок

Тема 4. Кіровоградський блок

Тема 5. Середньопридніпровський блок

Тема 6. Приазовський блок

Розділ 2. Осадний чохол платформної України

Тема 1. Скіфська плита

Тема 2. Причорноморська западина

Тема 3. Волино-Подільська плита

Тема 4. Дніпровсько-Донецька западина

Тема 5. Львівсько-Волинська западина

Тема 6. Передкарпатський прогин

Тема 7. Індоло-Кубанський прогин

Розділ 3. Складчасті споруди

Тема 1. Донецька герцинська складчаста споруда

Тема 2. Кімерійсько-альпійська складчаста споруда Криму

Тема 3. Альпійська складчаста споруда Карпат

Тема 4. Альпійська складчаста споруда Добруджи

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі				
л		п	ла б.	інд .	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Український кристалічний щит												
Разом за розділом 1	42	4	4			34						
Розділ 2. Осадний чохол платформної України												
Разом за розділом 2	48	6	6			36						
Усього за 1-й семестр	90	10	10			70						
Розділ 3. Складчасті споруди												
Разом за розділом 3	90	8	16			66						
Усього за 2-й семестр	90	8	16			66						
Усього годин за рік	180	18	26			136						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1 Семестр		

1	Стратиграфічна та тектонічна будова Українського кристалічного щита	1
2	Корисні копалини Українського кристалічного щита та закономірності їх поширення	1
3	Стратиграфія, тектонічна будова та корисні копалини Скіфської плити та Причорноморської западини	2
4	Стратиграфія, тектонічна будова та корисні копалини Дніпровсько-Донецької западини	2
5	Стратиграфія, тектонічна будова та корисні копалини Львівсько-Волинської западини та Передкарпатського прогину	2
6	Стратиграфія, тектонічна будова та корисні копалини Індоло-Кубанського прогину	2
Разом за 1-й семестр		10
2 Семестр		
7	Стратиграфія, тектонічна будова та корисні копалини Донецької складчастої споруди	4
8	Стратиграфія, тектонічна будова та корисні копалини складчастої споруди Криму	4
9	Стратиграфія, тектонічна будова та корисні копалини складчастої споруди Карпат	4
10	Стратиграфічна та тектонічна будова складчастої споруди Добруджи	4
Разом за 2-й семестр		16
Усього за рік		26

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Години
1	Північно-Західний блок, метаморфічні комплекси, магматизм: скласти стратиграфічні схеми, схеми часу прояву магматизму та пов'язані з ними корисні копалини.	6
2	Дністровсько-Бузький блок, метаморфічні комплекси, магматизм: скласти стратиграфічні схеми, схеми часу прояву магматизму та пов'язані з ними корисні копалини.	4
3	Росинсько-Тикічський блок, метаморфічні комплекси, магматизм: скласти стратиграфічні схеми, схеми часу прояву магматизму та пов'язані з ними корисні копалини.	6
4	Кіровоградський блок, метаморфічні комплекси, магматизм: скласти стратиграфічні схеми, схеми часу прояву магматизму та пов'язані з ними корисні копалини.	6
5	Середньодніпровський блок, метаморфічні комплекси, магматизм: скласти стратиграфічні схеми, схеми часу прояву магматизму та пов'язані з ними корисні копалини.	6
6	Приазовський блок, метаморфічні комплекси, магматизм: скласти стратиграфічні схеми, схеми часу прояву магматизму та пов'язані з ними корисні копалини.	6
7	Скіфська плита: скласти стратиграфічні схеми, схеми часу прояву магматизму та пов'язані з ними корисні копалини.	6
8	Причорноморська западина: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	4

9	Волино-Подільська плита: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	4
10	Дніпровсько-Донецька западина: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	6
11	Львівсько-Волинська западина: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	6
12	Передкарпатський прогин: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	4
13	Індоло-кубанський прогин: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	6
14	Донецька герцинська складчаста споруда: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	14
15	Складчаста споруда Криму: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	12
16	Альпійська складчаста споруда Карпат: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	12
17	Альпійська складчаста споруда Добруджи: скласти стратиграфічні схеми, палеогеографічні карти та пов'язані з ними корисні копалини.	14
18	Підготуватись до екзамену.	14
Разом		136

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Не передбачені.

7. Методи навчання

Теоретичний матеріал викладається у вигляді лекцій з застосуванням мультимедійних пристроїв для показу фотоматеріалів, що ілюструють відповідну тему. За дистанційної форми роботи заняття проводяться в програмі Zoom, спілкування відбувається в межах месенджерів, електронної пошти, усі методичні матеріали надано студентам у Гул-класі та частково продубльовані в тематичному чаті в Telegram.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється за допомогою контрольних робіт, що проводяться під час лекційних занять. Підсумковий контроль проводиться у формі виконання електронного тесту на платформі Moodle. За цими результатами наприкінці 1-го семестру виставляється залік.

У 2-му семестрі поточний контроль здійснюється шляхом перевірки виконання практичних робіт, проведення контрольної роботи для перевірки теоретичних знань. Наприкінці 2-го семестру проводиться підсумковий екзамен по всьому курсу. При складанні екзамену дозволяється користуватись схемами та картами, складеними при виконанні самостійної роботи.

9. Схема нарахування балів

Для заліку

Контрольна робота		Залік	Сума
Розділ 1	Розділ 2		
30	30	40	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Контрольна робота – 30+30 балів (розділ 1+2):

- Контрольні роботи складаються з тестових питань (вибір однієї правильної відповіді з декількох, декілька правильних відповідей, на відповідність і ін.).

Підсумковий контроль (залік) – 40 балів:

- 4 питання, що передбачають розгорнуті відповіді (есе) по 10 балів кожне.
- 9-10* балів – правильна відповідь, яка передбачає знання матеріалу, послідовність викладення, наведення прикладів, приведення розрахунків (за необхідністю) аргументованість висновку;
- 7-8 балів – правильна відповідь, але є непослідовність у викладенні;
- 5-6 балів – правильна відповідь, але є непослідовність викладення, відсутні приклади, розрахунки та аргументація висновку;
- 4 бали – неправильна відповідь, проте простежується часткове знання матеріалу;
- 3-2 бали – неправильна відповідь, простежується володіння основними термінами;
- 0 балів – відсутність відповіді.
- * – з основної суми балів за відповідь може бути знятий 1 бал за неуважність та неохайність в оформленні відповіді.

Для екзамена

Розділ 3	Контрольна робота	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Практичні роботи			
30	30	40	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Практичні роботи оцінюються у 10 балів кожна(максимально 30 балів):

- 4 бали – за правильність виконання завдання;
- 4 бали – за оформлення роботи згідно вимог до оформлення відповідних карт та схем;
- 2 бал – своєчасність виконання роботи.

Контрольна робота оцінюється в 30 балів:

- питання відкритого типу, в якому необхідно змістовно та логічно висвітлити певну тему - 3 питання.(кожне по 10. балів)
- 9-10* балів – правильна відповідь, яка передбачає знання матеріалу, послідовність викладення, наведення прикладів, приведення розрахунків (за необхідністю) аргументованість висновку;
- 7-8 балів – правильна відповідь, але є непослідовність у викладенні;
- 5-6 балів – правильна відповідь, але є непослідовність викладення, відсутні приклади, розрахунки та аргументація висновку;
- 4 бали – неправильна відповідь, проте простежується часткове знання матеріалу;

- 3-2 бали – неправильна відповідь, простежується володіння основними термінами;
- 0 балів – відсутність відповіді.

* – з основної суми балів за відповідь може бути знятий 1 бал за неухайність та неохайність в оформленні відповіді.

Підсумковий контроль (екзамен) – 40 балів:

4 питання, що передбачають розгорнуті відповіді (есе) по 10 балів кожне.

- 9-10* балів – правильна відповідь, яка передбачає знання матеріалу, послідовність викладення, наведення прикладів, приведення розрахунків (за необхідністю) аргументованість висновку;
- 7-8 балів – правильна відповідь, але є непослідовність у викладенні;
- 5-6 балів – правильна відповідь, але є непослідовність викладення, відсутні приклади, розрахунки та аргументація висновку;
- 4 бали – неправильна відповідь, проте простежується часткове знання матеріалу;
- 3-2 бали – неправильна відповідь, простежується володіння основними термінами;
- 0 балів – відсутність відповіді.
- * – з основної суми балів за відповідь може бути знятий 1 бал за неухайність та неохайність в оформленні відповіді.

Умовою допуску до складання заліку та іспиту є написання контрольних робіт щонайменше на 10 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	2-й семестр	1-й семестр
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Комплект карт «Геологія і корисні копалини України» масштабу 1:100000: Пояснювальні тексти / Під ред. Д.С. Гурського, В.І. Калініна. Київ: УкрДГРІ, 2002. 108 с.
2. Огар В.В. Регіональна геологія: навч. посіб. Київ: КНУ, 2017.
3. Михайлов В.А. Основи геотектоніки: Навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний "Київський університет", 2002. 168 с.
4. Геотектоніка : Текст лекцій / В. В. Шевчук, А. М. Лисак; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000. 175 с.

4. Шевчук В.В., Михайлов В.А. Загальна геотектоніка з основами геодинаміки. Підручник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. 212 с.

Допоміжна література

1. Мала гірнича енциклопедія. В 3-х т. / За ред.. В. С. Білецького. Донецьк: Донбас, 2004.
2. Карпов В. Г. Геологія з основами геоморфології (Сучасні геодинамічні процеси) : навчальний посібник / В. Г. Карпов. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 108 с.
3. Космачова М. В. Геологічна будова та спадщина Харківщини : навчальний посібник / М. В. Космачова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 96 с.
4. Базові терміни і поняття геотектоніки : навч. посіб. / В. А. Михайлов. Київ : Київський ун-т, 2018. – 335 с.
5. Encyclopedia of European and Asian regional geology / Edited by Eldridge M. Moores and Rhodes W. Fairbridge. London: Chapman & Hall, 1997. 804 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Geology and Earth Science News and Information. <https://geology.com/>